

RUDNIK LIGNITA VELENJE

leto XXVIII

RUDAR

marec 1994, številka 2

KAKOVOST JE ZASTONJ

"Kakovost ni darilo, vendar je prosto na razpolago. Tisto, kar je drago, so nekakovostne stvari - vse dejavnosti, ki so posledica tega, da posel ni opravljen pravilno že prvič," pravi Philip B. Crosby.

Filozofija kakovosti pronica v vse segmente družbe, v proizvodnjo in opravljanje storitev. Kakovost je značilnost, ki opredeljuje vsak izdelek, storitev, vsako delo. Ni je moč pridelati, kajti kakovost je integracija vsega dela. Kakovosten izdelek ali storitev je takšen zaradi kakovostnega dela v proizvodnji, pri projektiranju, načrtovanju, vzdrževanju, organizaciji dela, v marketingu, v investiranju, pri izobraževanju, kadrovanju... Kjerkoli je delo opravljeno nekakovostno, se to odraža v izdelku, storitvi.

Kljub tej kompleksnosti, prepletenosti, morda celo zapletenosti, kakovosti, pa za prepoznanje prave kakovosti zadostuje že beseda. Mercedes, Švica, Harward.

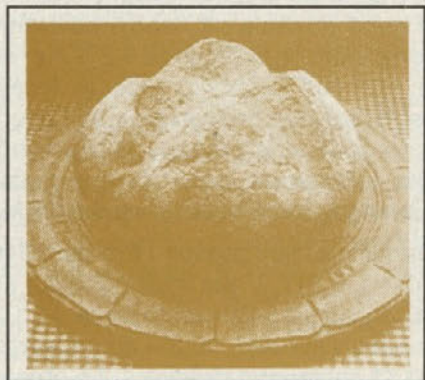
Mercedesa pred nakupom gotovo ne boste tako v detajle pregledali kot kakšno drugo vozilo. Švicarska ura nosi točnost in natančnost izdelave že v imenu. Prosilca za delo, ki je prišel s Harwarda, boste cenili že pred nastopom dela.

To je kakovost. Ustvarja jo človek. Zato ima vsaka nekakovost, napaka, pomanjkljivost svoje ime, svojo osebno izkaznico. Stroj ne naredi ničesar sam po svoji volji. In vse kar naredi, je naredil zato, ker mu je človek ukazal tako. Slab material je izdelal ali nabavil človek, neustrezno tehnično dokumentacijo je izrisal človek.

Hkakovosti torej vsak od nas prispeva v večji ali manjši meri, in nikogar ni, ki ne bi prispeval ničesar. Skrb, občutek, prizadevanje za kakovostno delo, izdelek pa seveda ni popolnoma vrojeno v človeka. Za to ga je treba motivirati, spodbujati in nagrajevati, kadar se obnaša in dela kakovostno. Izdelke in storitve nagrajuje trg. Kakovostni izdelki se prodajajo, iščejo in zahtevajo, imajo svojo ceno. Podjetje, ki jih izdeluje in prodaja je uspešno, cenjeno, uživa zaupanje, posluje z dobičkom. In se zato spet trudi delati (še bolj) kakovostno.

Ampak vse to dobro deluje v urejenih tržnih sistemih...

Diana Janežič

POSLOVANJE

19. redna seja delavskega sveta RLV

ZAKLJUČNI RAČUN KAŽE RDEČE ŠTIRI MILIJARDE

Vlada Republike Slovenije in njeno ministrstvo za gospodarske dejavnosti sta našemu premogovniku določila za leto 1993 veliko izgubo - TE Šoštanj smo zadnji dve leti premog (tudi) podarjali - S svojim delom in v skladu s podpisanimi pogodbami smo lani pridelali 660 milijonov dobička -

Vse to so podatki in številke, ki delujejo zmedeno, toda na 19. redni seji delavskega sveta RLV 25. februarja jih je zelo sistematično razložil v.d. predsednika poslovnega odbora podjetja dr. Franc Žerdin. Sicer pa pogledajmo najprej, kaj piše v povzetku poslovnega poročila podjetja za leto 1993!

Lani smo odkopali 3 milijone 931.493 ton premoga. 91,6% celotne količine je predstavljal energetski premog in od tega smo ga 90,5% oddali v TE Šoštanj, razliko pa v TE-TO Ljubljana. Delež komercialnega premoga je bil 8,4%. Toplotna vrednost energetskega premoga je bila 9.849 KJ/kg, komercialnega pa 11.544 KJ/kg.

Proizvodnjo premoga smo dosegli v 235 delovnih dneh. Odkopna fronta je bila za lani načrtovana 501,7 m, dosežena pa 480,4 m. V prvem polletju lanskega leta smo proizvodne parametre izboljšali, posebej odkopni učinek in produktivnost odkopne fronte. Ti rezultati so bili precej boljši od načrtovanih, bilo pa je doseženih celo nekaj proizvodnih rekordov v zgodovini premogovnika.

V letu 1993 smo dosegli 14 milijard 925 milijonov 512.000 SIT prihodka. 89,3% prihodka smo pridobili s prodajo premoga. Za oddan premog smo dosegli fakturirano realizacijo 13 milijard 324 milijonov SIT. V TE Šoštanj smo oddali 3,400 milijonov ton premoga ali 33 milijonov 490.843 GJ. Na osnovi sklenjene pogodbe smo premog fakturirali po ceni 5,5 DEM/GJ po tečaju 61,15 SIT/DEM do sredine junija. Potem se je cena povišala na osnovi povišanja cen električne energije za 6,2%. Ker pa je bilo lani dejansko gibanje tečaja večje, kot je bil priznan tečaj za fakturiranje oddanega premoga, je bila dejanska fakturirana cena za energetski premog 5,03 DEM/GJ in ne 5,5 DEM.

Odhodki so lani znašali 17 milijard 216 milijonov SIT. V strukturi odhodka so 35,7% predstavljale bruto plače, 11,1% prispevki in davki, 16,3% amortizacija, 20,7% material in storitve, 1,3% obresti

in 14,9% ostalo. V začetku leta je plače reguliral Sporazum o izvajanju tarifnega dela Kolektivne pogodbe premo-govništva Slovenije, od marca do junija Zakon o načinu obračunavanja in izplačevanja plač in v drugi polovici leta določila Kolektivne pogodbe za premo-govništvo. Povprečna neto plača v RLV je bila lani 62.830 SIT in se je v primerjavi z letom 1992 povečala za 46,67%. Povprečna bruto plača je bila lani v RLV 100.856 SIT, v gospodarstvu Slovenije pa 70.438 SIT. Torej smo v RLV dosegli 43,18% večjo povprečno bruto plačo. Plače so v RLV lani iz meseca v mesec padale v primerjavi z gospodarstvom, to pa se sicer dogaja že nekaj let. Leta 1987 smo še bili na ravni dogovorjenega razmerja 1:1,58, leta 1992 pa smo pristali pri razmerju 1:1,46.

Tudi lani je bil RLV nelikvidno podjetje. Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je zagotavljalo gotovino le za izplačilo plač ter davkov in prispevkov, sicer pa je bilo 38% vseh plačil opravljenih s kompenzacijami, assignacijami in blagajniškimi zapisi. Žiro račun je imelo podjetje blokiran kar 210 dni.

Lani v začetku leta je bilo v RLV zaposlenih 4.354 delavcev, konec leta pa 4.231 ali 2,82% manj. Število vseh ur je bilo lani manjše kot leto prej, za 4,8% je bilo le več boleznin.

Vse to je zapisano v poročilu o poslovanju podjetja lani in na tej osnovi bi lahko bil zaključni račun tudi sestavljen. Toda 3. februarja je vlada Republike Slovenije sprejela sklepe, ki zaključni račun našega podjetja zavijejo v zelo rdeče številke. Zaključni račun kaže izgubo 3 milijarde 950 milijonov SIT.

Po sklepu vlade smo namreč morali med drugim odpisati terjatve do TE Šoštanj za leto 1992 (4,3 milijarde SIT) in 1993 (1,6 milijarde SIT) ter zaključiti poslovno leto 1993 šele 12. januarja 1994, kar je prineslo za lani še dodatne odhodke. To pomeni tudi, da cena za energetski premog za lani ni bila 5,03 DEM/GJ, ampak celo samo 4,31 DEM/GJ in da je to prineslo za vsak

Iz razprave dr. Franca Žerdina na seji

"Vlada je zapisala, da tolikšna izguba na poslovanje ne bo vplivala, mi pa vemo, da bo imela negativen prizvok. V poročilu o delu ministrstva za lani bo RLV daleč največji "izgubaš" v Sloveniji. Ubadali se bomo z enakimi likvidnostnimi težavami kot lani. Še večje težave bodo imeli v Zasavju, saj je vlada obremenila vse slovensko premo-govništvo, elektrogospodarstvo pa izgub nima. Zato moramo v RLV terjati rešitve za Zasavje, o čemer pa bo seveda odločala vlada. O tem, ali je RLV dobro ali slabo podjetje, kakšni delavci smo v njem, debata ni poštena in ni potrebna. Vsi kazalci kažejo, da je velenjski premo-govnik dobro podjetje, ki ima začrtano jasno prihodnost tudi v dolgoročnih načrtih in da v njem delajo dobri delavci. Strukturi dela in poslovanja sta na zelo visokem nivoju."

giga joul 1,2 nemške marke izpada prihodka. Poleg tega je moral RLV že dolgo "sporno" izgubo 810 milijonov SIT iz preteklih let beležiti v breme svojega kapitala. Vlada je tem svojim sklepom dodala dokument, v katerem je zapisano, da "ta izguba na letošnje poslovanje premogovnika ne bi smela vplivati".

Delegati delavskega sveta so lahko po takšnem poročilu in zaključnem računu le globoko zajeli sapo. Zaključni račun so sicer potrdili, vendar so med sklepe te seje delavskega sveta zapisali tudi zahtevo, da mora RLV obiskati državni sekretar za energetiko Boris Sovič in pojasniti takšen odnos vlade do premo-govništva in do RLV.

Delegati so izrazili tudi protest do takšne politike vlade in zahtevajo, da se v poslovanje Slovenije uvedeta ekonomska red in spoštovanje pogodbenih obveznosti na osnovi dela.

Diana Janežič

POSLOVANJE

Iz poročila o varstvu pri delu

Del poslovnega poročila je tudi poročilo o varstvu pri delu. V njem med drugim piše, da je bilo v službi za VPD lani evidentiranih 610 nesreč. Za posledicami 510 nesreč so bili delavci bolni. Pripetile so se tri težje nezgode. Primerjava števila poškodb na 100 delavcev pokaže, da je bilo lani za 4% manj poškodb kot leto prej. Na drugi strani pa se je povečalo, in to kar za 32%, število izgubljenih dni v primerjavi z letom 1992. Vzroki za to so po mnenju vodstva službe za VPD predvsem v tem, da nimamo vpliva na medicinsko obravnavo poškodb in morda tudi v ugodnih odškodninah za poškodbo in bolniški dopust.

Med obrati je lani za beležil največ poškodb na 100 delavcev obrat Jama Preloge (25,6). Največ delavcev se je poškodovalo pri delu v jami, pri podpiranju delovišč z jeklenim tornim podporjem, poškodbe pa so največkrat povzročili leteči delci.

Lani je bilo na preventivnih zdravniških pregledih pregledanih 3713 delavcev. Še vedno so na prvem mestu okvare sluha. Opravljenih je bilo 172 sistematskih okulističnih pregledov in 56 dermatoloških. 37 delovnih mest je bilo zdravstveno ocenjenih.

Požarno varnostno stanje je bilo lani dobro. V jami je bilo prijavljenih 8 manjših, začetnih endogenih požarov, na zunanjih objektih pa 6. Izvedene so bile tri reševalne vaje. V službi za varstvo pri delu ugotavljajo, da se je še vedno veliko nezgod pripetilo zaradi neupoštevanja predpisov iz varstva pri delu. Zato bo treba bolj in temeljiteje neposredno nadzorovati opravljanje del. Poleg tega mora vsako opremo spremljati ustrezna tehnična dokumentacija, v skladu s katero mora biti oprema tudi montirana. Posodobiti je tudi treba načine in orodja za vzdrževanje strojne opreme.

Vodja službe za varstvo pri delu Franc Bahčič pa je tudi lansko poročilo o delu službe sklenil z mislijo, da bodo poročila imela pravo težo takrat, ko bodo podkre-

Mrzla voda za požar - in vroč položaj!

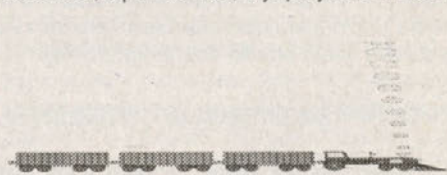
pljena s finančnimi efekti. Ekonomski vidik varnosti je namreč mehanizem, ki varnost pri delu uravnava samodejno, ne glede na predpise in nadzor. Varstvo pri delu spodbuja namreč toliko časa, dokler je ekonomski učinek varstva večji, kot so stroški zanj.

/dj/

Glasilno Rudar izdaja Rudnik lignita Velenje - Ureja redakcijski odbor - Diana Janežič (odgovorna urednica), Ivo Avberšek-Hans (tehnično urejanje), Božena Steiner, Aca Poles, mag. Boris Salobir - Naslov uredništva RLV, Partizanska 78, 63320 Velenje, telefon 853-312, interno 18-15 - Naklada 4000 izvodov - Tiska Tiskarna Bizjak Velenje. Po mnenju Ministrstva za informiranje z dne 14. 2. 1992, št. 23/67-92, se glasilno Rudar šteje za izdelek iz tar. št. 3, tč. 13 Tarife prometnega davka.

NOVIČKE

15. januarja je bil za glavnega republiškega rudarskega inšpektorja imenovan Matjaž Cerovec, dipl. inž. rud., ki je prej delal v RGD.

Rudarski inštitut Ljubljana se po novem imenuje Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje (IRGO). Njegov direktor je 1. marca postal dr. Miran Veselič, ki je sicer tudi profesor na fakulteti za montanistiko.

Zaradi višine stroškov na enoto proizvoda in zahtev varstva okolja prihaja do prestrukturiranja dela slovenskih premogovnikov rjavega premoga. Vlada bo morala iz proračuna do leta 2000 odšteti okoli 140 milijonov DEM. Po izjavi Borisa Soviča, državnega sekretarja za energetiko, naj bi v prihodnjih letih premog predvsem v široki porabi in pri industrijskih porabnikih nadomestili z ekološko sprejemljivejšimi energenti, denimo plinom in kurilnim oljem. Milijon ton rjavega premoga in 4 milijone ton lignita pa letno pokurili v termoelektrarnah.

Poraba rjavega premoga v industriji se je od leta 1986 do 1992 zmanjšala od okoli 485.000 na 56.000 ton, v široki potrošnji pa od 324.000 na 198.000 ton. V tem obdobju se je tudi proizvodnja rjavega premoga znižala z 1,7 na 1,3 milijona ton, do leta 1997 pa naj bi se izkop zmanjšal na milijon ton.

V strategiji razvoja energetike v Sloveniji je predvideno, da se do konca leta 1996 vsa proizvodnja rjavega premoga v Sloveniji skoncentrira v rudnikih Hrastnik in Trbovlje, za Senovo, Kanižarico, Kotredež in jamo Loke pa je predvideno postopno zapiranje.

V letošnjem proračunu Republike Slovenije je del sredstev namenjen za subvencioniranje cen rjavega premoga, del pa za prerazporeditev odvečnih delavcev. V prihodnjih letih bo odveč še okoli 1200 delavcev od sedanjih 3200, v zadnjih treh letih pa so že zmanjšali stalež za okoli 1000 delavcev. Doslej so sofinancirali 23 investicij in izdelavo 20 investicijskih programov. Strokovna skupina, ki jo vodi predsednik IS Laško in obravnava vloge na osnovi razpisov ministrstva za gospodarske dejavnosti, si prizadeva, da bi poiskala tržno uspešne programe. Razen v enem primeru jim je menda to doslej uspevalo. /M.Ž./

KADROVSKO-SPLOŠNO PODROČJE

UVELJAVLJANJE PRAVICE DO OTROŠKEGA DODATKA

Iz Centra za socialno delo Velenje so nam poslali dopis, v katerem nas obveščajo o spremembah, ki jih prinaša decembra 1993 sprejet Zakon o družinskih prejemkih. Ta zakon bo drugače zastavil tudi družbeno pomoč otrokom - otroški dodatek. To sicer še ne bo univerzalni dodatek vsem otrokom v državi, vendar bo po novem prejemale pomoč bistveno večje število družin kot doslej.

Poglavitne spremembe pri uveljavljanju otroškega dodatka v tem letu so:

1. Pravico do otroškega dodatka imajo otroci, ki so državljani Slovenije in imajo stalno prebivališče v Sloveniji. *
2. Otroci delavcev tujih državljanov iz novih držav nekdanje Jugoslavije imajo pravico do otroškega dodatka, če so to pridobili še po samoupravnem sporazumu o uresničevanju socialnovarstvenih pravic do sklenitve mednarodnih pogodb, vendar najdalj eno leto po uveljavitvi tega zakona, to je do 17. 12. 1994. Nanovo ti delavci ne morejo uveljavljati pravice do otroškega dodatka in tudi ne za novorojence, četudi ga za druge otroke že prejema. Otroški dodatek je za te otroke 60% nižji.
3. Vstopni cenzus na družinskega člana znaša 50% bruto povprečne plače na družinskega člana v letu 1993, to je 37.716,00 SIT.
4. Pomoč se ne odmerja več individualno, ampak je odvisna od doseženega dohodka na družinskega člana, kar je osnova za razvrstitev v enega od šestih razredov:

dohodek na družinskega člana		višina otroškega dodatka
	do 18.858,00 SIT	5.830,00 SIT
od 18.859,00 SIT	do 22.630,00 SIT	5.035,00 SIT
od 22.631,00 SIT	do 26.401,00 SIT	4.240,00 SIT
od 26.402,00 SIT	do 30.173,00 SIT	3.445,00 SIT
od 30.174,00 SIT	do 33.944,00 SIT	2.650,00 SIT
od 33.945,00 SIT	do 37.714,00 SIT	1.855,00 SIT

5. Obrazci "vloga za otroški dodatek" so novi in jih je mogoče kupiti v vseh knjigarnah. Izpolnjeni morajo biti dosledno z vsemi zahtevanimi podatki in podpisi. Skupaj z izpolnjenim obrazcem je treba oddati tudi **potrdilo o premoženjskem stanju (dobite ga na davčni upravi na občini)** in potrdilo o višini kadrovske štipendije, izplačane v letu 1993. Prav tako je treba navesti tudi prejemke iz naslova preživnin, socialnega dodatka in podobnega.
6. Otroški dodatek bodo upravičenci dobivali nakazan na tekoči račun ali hranilno knjigo vlagatelja, zato boste morali vsi tisti, ki še nimate odprtega tekočega računa ali hranilne knjige pri Ljubljanski banki, to v čim krajšem času storiti.

Posebej pa bi vas radi opozorili, da vam bo podatke o plači za leto 1993 vpisala gospa Albina Videtič v službi za obračun osebnih dohodkov. Pravilno izpolnjene in potrjene obrazce morate do 15. aprila 1994 osebno oddati v Centru za socialno delo občine, v kateri ste prijavljeni, in ne več v kadrovsko-socialno službo RLV, kot je bilo to dosedaj.

Kadrovsko-socialna služba

Zadolževanje s sredstvi in opremo za osebno varstvo pri delu

Po službenem nalogu tehničnega vodje RLV je bil v januarju 1994 uveden nov način poslovanja s sredstvi in opremo, ki jih delavci prejmejo za ustrezno zaščito in varstvo pri delu. Temeljni cilj sodobnejše obdelave podatkov je poiskati najbolj varčno oskrbo vseh zaposlenih z ustreznimi in predpisanimi sredstvi.

V delovnih skupinah, ki so bile zato izbrane, je bila določena opremljenost vseh de-

lovnih mest v podjetju: izbor zaščitnih sredstev ter roki uporabe na delovnem mestu. Pri tem so bile upoštevane obremenitve, pogostost uporabe in značilnost delovnega okolja, z osnovno zahtevo, da se upoštevajo vsi veljavni predpisi za varstvo pri delu.

Delavec se opremlja s sredstvi in opremo za osebno varstvo za delo na delovnem mestu, ki ga opravlja in je nanj razporejen

- razporeditvena odločba, podatek je šifra delovnega mesta - in je upravičen do redne izdaje novega sredstva, ko opravi določeno število delovnih dni, kot je predpisano s posebnim rokom za vsako posamezno sredstvo.

Ureditev osebnih podatkov se opravi v evidenci zaščitnih sredstev (jamske pisarne) s predložitvijo delovne izkaznice - podatek je matična številka -, in sicer po določenem urniku za obrate:

NOVE PRELOGE:

ponedeljek: KLASIRNICA, HTZ, SKUPNE SLUŽBE;

torek: PESJE, PRELOGE, ŠKALE;

sreda: PESJE, PRELOGE, ŠKALE;

četrtek: PRIPRAVE, TRANSPORT, ZRAČENJE;

petek: PRIPRAVE, TRANSPORT, ZRAČENJE.

STARI JAŠEK:

ponedeljek: HTZ, KLASIRNICA;

torek: PRIPRAVE, ZRAČENJE;

sreda: ŠKALE, PESJE;

četrtek: TRANSPORT;

petek: MEHANIZACIJA.

Na obeh mestih je delo na okencu organizirano na dopoldanski izmeni od 5.50 do 8.00 ure in od 12.00 do 13.50 ure.

V skladišču pa je možen dvig od 6.00 do 7.00 ure in od 12.00 do 13.40 ure.

Rok za dvig sredstev z izpisano izdajnico je štiri (4) delovne dni. Za ta čas je pripravljena rezervacija materiala. Če materiala ni v skladišču ali če delavec ni dvignil pripadajočega sredstva, si mora urediti nov dokument.

Izredni dvig sredstev je možen le s podpisano dobavnico in navedbo matične številke jamskega poslovođa ali tehničnega vodje za zunanje delavce, v primerih dokazane iztrošenosti ali pomanjkanja sredstva ter v drugih upravičenih primerih izrednih del.

Vse izredne izdaje bodo kontrolirali in obvezno obravnavali v obratih ter v sektorjih. Pooblašeni delavci, ki razpisujejo dokumente za izredno izdajo, nosijo vso odgovornost za varčno gospodarjenje s temi sredstvi.

V prehodnem obdobju, ko se stari način zadolževanja prenaša v računalniško vodeno evidenco, bo potrebno za ureditev podatkov tudi nekaj strpnosti in razumevanja zaposlenih!

Služba za organizacijo, nagrajevanje, izobraževanje in informiranje

IZOBRAŽEVANJE

NEKAJ ZANIMIVEGA IN KORISTNEGA

So rekli včasih: "Beseda je ključ, ki srca odpira." Pa so rekli tudi: "Palica seže do telesa, beseda do kosti." In so rekli še: "Tudi z besedami se da ubijati."

Vse to še vedno drži. Druga polovica devetdesetih let tega stoletja pa je prinesla še dodatna spoznanja o nebesednem sporazumevanju, o govoricu telesa.

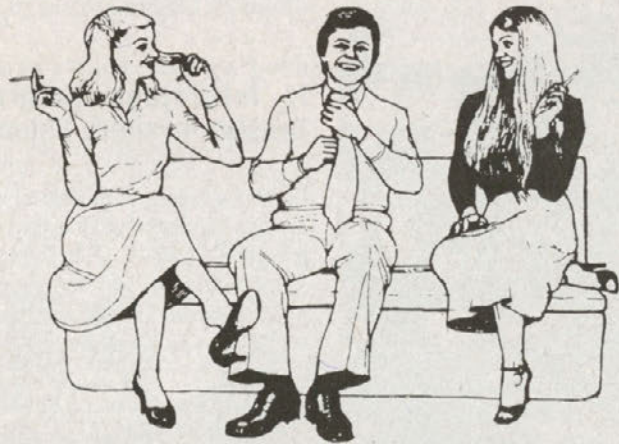
Ne mine dan, da ne bi uporabljali besed, da se ne bi pogovarjali. Pa vendar se ljudje z besedami pogovarjamo le v 7 odstotkih našega sporazumevanja. Nadaljnjih 38 odstotkov celotnega vtisa nekega sporočila oblikuje način, barva govora, vseh preostalih 55 odstotkov pa je nebesedno sporazumevanje, je govoricu telesa.

Le kdo bi vse to vedel, razumel, upošteval? Med nami vsak, ki se je udeležil učne delavnice o komuniciranju pod vodstvom našega domačega strokovnjaka diplomiranega psihologa Janka Mijoča. V sredo, 23. februarja, se je v Vili Široko v Šoštanju

takšne učne delavnice udeležilo deset strokovnih delavcev našega premogovnika, pred tem pa že tudi nekajkrat po deset in še nekaj takšnih učnih delavnic bo organiziranih. Njihov namen je preprost in jasn: izboljšati komuniciranje. Boljše komuniciranje namreč pripomore k boljšim medsebojnim odnosom, bistveno spremeni naše sodelovanje, končni izid vsega pa je bolj uspešno opravljeno delo.

Udeleženci učnih delavnic po izobraževanju izpolnijo vprašalnik, v katerem ocenijo in pomagajo načrtovati prihodnje študijske dneve. Nič presenetljivega ni, da so res zadovoljni z izbrano obliko izobraževanja, da zelo pohvalijo način dela predavatelja, da se jim zdi tema o komuniciranju zanimiva in koristna za njihovo delo in da si želijo še več takšnih in podobnih oblik izobraževanja.

Dragica Marinšek

Značilne zapeljive kretnje (iz knjige Allana Peaseja GOVORICA TELESJA)

VODENJE KOT MEDOSEBNI ODNOS

V sklopu izobraževalnih aktivnosti, ki sodijo v okvir letnega preverjanja znanja nadzorno-tehničnega osebja RLV, smo letos za nadzornike pripravili 4-urno predavanje na temo Vodenje kot medosebni odnos. Predavanje vodita naša izkušena psihologa Milena Ahtik in Janko Mijoč.

Zato, da bi široko zastavljeno in aktualno temo o vodenju čimbolj prilagodili konkretnim izkušnjam, ki jih nadzorniki že imajo na tem področju, poteka delo v majhnih skupinah, ki omogočajo aktivno sodelovanje vseh udeležencev. Prvi odmevi udeležencev na predavanje so zelo spodbudni. Širšo predstavitev tega izobraževanja pripravljamo za prihodnjo številko Rudarja.

Sicer pa je tema o vodenju uvodna tema dopolnilnega strokovnega izobraževanja nadzorno-tehničnega osebja RLV, ki ga načrtujemo za letošnjo jesen. Predvidoma bomo temo o vodenju vsebinsko nadgradili, hkrati pa dodali še 20 ur strokovnih znanj, predvsem novitet s področja rudarstva, strojništva in elektrotehnike.

Alenka Verbič, služba za organizacijo, nagrajevanje, izobraževanje in informiranje

SPOPADLI SMO SE S KAKOVOSTJO

Nič ne pomaga. Konkurenca je velika in kdor hoče z dobičkom nastopati na tržišču, mora narediti samo eno stvar: delati kvalitetne izdelke in kvalitetno opravljati storitve. Kakovosti je namenjen uvodnik te številke Rudarja, tej temi pa je bil namenjen tudi seminar, ki ga je 25. februarja organizirala služba za organizacijo, nagrajevanje, izobraževanje in informiranje RLV. Vodil ga je prof. dr. Radovan Andrejčič s Fakultete za organizacijske vede v Kranju, ki je vodilni strokovnjak na tem področju in svetovalec številnih slovenskih podjetij. Dr. Andrejčič je bil predavatelj na več fakultetah, vodi seminarje o kakovosti, sedem let pa je bil zaposlen tudi v Gorenju.

Poslušalci njegovega predavanja so bili

prof. dr. Radovan Andrejčič

skrbno izbrani med rudniškimi strokovnjaki, ki delajo na odločilnih mestih, kjer se "ustvarja" kakovost. Seminar najb jim služil kot osnovna informacija in seznanitev s področjem, ki postaja vse pomembnejše tudi pri nas, v Sloveniji. In ki bo kot sistem moral zaživeti tudi v našem premogovniku. Žal je čas seminarja sovpadal z obravnavo zaključnega računa na seji delavskega sveta, zato se ga niso mogli udeležiti vsi vabljeni.

Morda pa nas je že odločitev, da seminar organiziramo, postavila na pot kakovosti. Kajti prvi korak h kakovosti je definiranje politike in opredelitev ciljev podjetja v vseh segmentih. Človek je edini, ki je pri (kateremkoli) procesu zraven z glavo, zato ga edini lahko spremeni. In ker smo zbrali voljo, sposobnosti, da se s kakovostjo seznanimo, bomo gotovo zbrali tudi dovolj moči, da gremo po tej poti naprej.

Diana Janežič

AKTIV INVALIDOV

UGODNOSTI BO PREJ MANJ KOT VEČ

V soboto, 26. februarja, so se v Restavraciji Klub sešli člani rudniškega aktiva invalidov na redni letni konferenci aktiva. Pregledali so svoje delo v letu 1993, se seznanili z delom Društva invalidov Velenje v lanskem letu ter sprejeli naloge za delo vnaprej. Konference so se poleg članov aktiva udeležili še član poslovodnega odbora za kadrovske-spolne zadeve Janko Lukner, Dušan Zapušek iz kadrovske službe in tehnični vodja obrata Jamske gradnje in Centralnega dela Bogdan Makovšek, ki so v razpravi tudi odgovarjali na vprašanja.

V poročilu o delu aktiva v letu 1993, ki ga je prebral predsednik aktiva Valter Golob, je najprej zapisano, da je v RLV sedaj zaposlenih 807 invalidov ali 19,10% vseh zaposlenih. Število invalidov vsako leto malo narašča, bolj pa delež invalidov med vsemi delavci RLV, saj stalež že nekaj let manjšamo. Lani se je upokojilo 42 invalidov, na novo pa je bilo invalidsko ocenjenih 91 delavcev. Največ invalidov je, seveda, zaposlenih v obratu HTZ, med drugimi obrati pa po številu invalidov prednjačijo v Pripravah. Najpogostejši vzroki invalidnosti so še vedno obolenja hrbtenice in poškodbe okončin.

Nadalje poročilo pravi, da se je vodstvo

nim je priporočil, da se z vprašanji in nejasnostmi oglasijo pri njem, v kadrovske službi, ker bodo tako na konkretna vprašanja in za svoj primer posebej lahko dobili odgovore. Za tem se je oglašil Janko Lukner, ki je najprej povedal, kakšen zaključni račun podjetja za leto 1993 je sprejel delavski svet ter zakaj je ta takšen. Na kratko je razložil tudi ukrepe, ki jih je predlagal poslovodni odbor, in kako bodo vplivali na položaj invalidov. Dejal je, da bo v okviru ukrepov za zmanjšanje števila zaposlenih tudi ustrezno produktivno zaposlovanje invalidov. Sicer pa je poudaril, da invalidi ne smejo pričakovati povečanja svojih bonitet po Zakonu o invalidskem zavarovanju. Za-

V obratu HTZ je 40,62% delavcev invalidov

aktiva lani najbolj ukvarjalo z urejevanjem pravic svojih članov. Tako so bili na razgovorih pri svetniku ministrice za delo v Ljubljani, na republiškem Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter pri direktorju področnega zavoda v Ravnah na Koroškem. Z vseh teh razgovorov so se vrtnili nezadovoljni, saj so dobili celo odgovor, da iščejo preveč pravic. Vsekakor pa nameravajo letos svoja prizadevanja nadaljevati.

Razprava, ki je sledila poročilu o delu, se je vrtela največ okoli uveljavljanja pravic invalidov po novem zakonu in o odmerah nadomestil. Na vprašanja in dileme invalidov je najprej odgovarjal Dušan Zapušek, ki je poudaril, da je izvajanje določil zakona sedaj v pristojnosti ZPIZ in uporabniki na to nimajo neposrednega vpliva. Vsem prisot-

vod pripravlja ponovno spremembe zakona, ki bodo veljale za "nove" invalide in upokojece, ne pa za te, ki so to že. Za razbremenitev plač naj bi povečali individualno zavarovanje (podobno, kot je to v zdravstvu). "Sicer pa smo v RLV dosedaj posvečali težavam invalidov ustrezno pozornost. Manj uspešni smo pri preventivi, preprečevanju nastajanja invalidnosti. Poleg tega bo moral vsak delavec več storiti za to, da bo zdrav, kajti vedno več je invalidov, ki so invalidi zaradi različnih obolenj, bolezni in ne zaradi posledic nesreč pri delu. Večji poudarek je treba dati zdravemu načinu življenja - opustitev kajenja, manj alkohola, več gibanja, zdrava prehrana," je še poudaril Janko Lukner.

Večji del razprave se je vrtel okoli zmanjševanja števila zaposlenih tudi med

invalidi ter okoli predčasnega upokojevanja invalidov. Janko Lukner je ob tem dejal, da načini zmanjševanja staleža še niso dorečeni in so odvisni od finančnih sredstev. Predvsem je vprašljiv dokup let za invalide, saj je ekonomski dokup let okoli osemkrat dražji kot dokup študijskih ali vojaških let.

Po razpravi so se udeleženci konference seznanili s finančnim in delovnim načrtom aktiva invalidov za letos. Naloge aktiva se nadaljujejo iz prejšnjih let, več pozornosti pa naj bi letos namenili možnostim napredovanja invalidov na delovnih mestih. Aktiv bo organiziral tudi dva izleta, več športnih tekmovanj, člani pa bodo sodelovali tudi v delu Društva invalidov Velenje. Sklenili so še, da bo članarina za leto 1994 400 tolarjev in bo odtegnjena pri plači, ki jo bodo prejeli v aprilu. Od tega zneska bo 150 tolarjev nakazanih Društvu invalidov Velenje, 250 tolarjev pa bo ostalo rudniškemu aktivu za njegovo delo. Ob koncu so izvedli še eno kadrovske spremembe; Drago Kremžar je postal predstavnik aktiva za Skupne službe, to njegovo dosedanje mesto v Jamski mehanizaciji pa je prevzel Ivan Praprotnik.

Diana Janežič

Iz letošnjega programa dela Društva invalidov Velenje

Društvo invalidov Velenje bo letos beležilo 25 let svojega delovanja. Ustanovljeno je namreč bilo leta 1969. Sedaj ima 3446 članov.

Svoje delo bodo letos organizirali v skladu z novim zakonom o delovanju društev in posebej društev invalidov ter s predpisi o organiziranosti občin.

Njihova glavna naloga bo tudi letos pomoč socialno ogroženim invalidom. Pri tem bodo sodelovali s Centrom za socialno delo, Rdečim križem in Karitasom.

Še naprej bodo skrbeli za ohranjanje zdravja svojih članov. Nudili bodo pomoč invalidom pri nakupu zdravil. Vabijo pa jih k nakupu zdravilnih zelišč, napitkov in domačega medu v njihovo zeliščno prodajalno, ki je odprta vsak četrtek med 11. in 13. uro v prostorih društva.

Vsak mesec nameravajo nadalje izvesti vsaj en izlet ali razvedrilno akcijo. Žal bodo za to morali čedalje več denarja prispevati udeleženci sami.

Rekreacija in šport sta med najboljšejšimi področji delovanja društva. Poleg rekreativne vadbe v telovadnicah in na drugih športnih terenih, so to še planinski izleti, pohodništvo in, seveda, tekmovanje v kar osmih športnih panogah. Prav v tem so člani velenjskega društva med najbolj aktivnimi in po uspehih najboljšimi v državi.

Za svoje člane bo tudi letos odprta društvena pisarna vsak delovni ponedeljek od 16.-18. ure in vsak delovni četrtek od 11.-13. ure.

DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

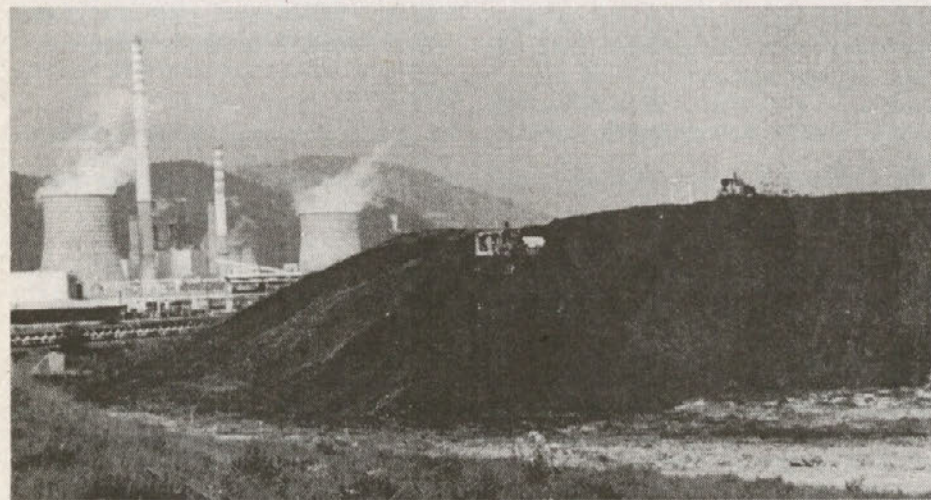
ENERGETSKA STRATEGIJA SLOVENIJE

Da je bilo drugo letošnje predavanje rudniškega Društva inženirjev in tehnikov - 17. februarja v dvorani občinske skupščine - zanimivo in aktualno, je pokazala precejšnja udeležba na njem. Okoli štiridesetim članom društva so se pridružili še gostje iz Ljubljane in iz Rudnikov rjavega premoga Slovenije iz Trbovelj. Energetsko strategijo Slovenije, ki jo bodo maja začeli obravnavati poslanci državnega zbora, sta predstavila Franc Potočnik z Inštituta Milan Vidmar v Ljubljani in mag. Franc Avberšek.

Franc Potočnik je povedal, da so se na Inštitutu Milan Vidmar pred desetimi leti lotili novega ciklusa raziskav v energetiki in sedaj po njih naredili vizijo razvoja slovenske energetike do leta 2020. V njej naj bi predvsem opredelili makroekonomski razvoj energetike, dolgoročno energetsko in narodnogospodarsko ustrezno energetsko oskrbo ter koordinacijo domače oskrbe z energijo. Pri tem bi morali posebno pozornost posvetiti racionalni rabi energije, pri čemer skrb za to ni naložena energetskemu gospodarstvu, temveč ustreznemu ministristvu, kajti izdatno je treba povečati učinkovitost uporabe energije pri porabnikih.

Energetska strategija vsebuje nekaj nerešenih vprašanj:

Koliko je vreden domači premog? In koliko domača energija?

- ni izdelana strategija uporabe domačih premogov;
- ni izdelan narodnogospodarski vidik proizvodnje energije;
- izgradnja hidroelektrarn je trenutno družbeno nesprejemljiva, energetsko pa zelo zanimiva.

Slovensko elektrogospodarstvo ima neposredne in strateške cilje. Neposredni so predvsem: usposobitev elektroenergetskega sistema za samostojno delovanje v UCPT (sinhronizirano povezano zahod-

noevropsko omrežje), realne cene električne energije, intenzivno vzdrževanje, revitaliziranje in posodobljanje velikih TE, ekološka sanacija blokov IV in V TE Šoštanj, prehod TE, ki ne ležijo neposredno ob premogovnikih, na čistejša goriva (TE-TO Ljubljana), modernizacija starejših HE, zagotavljanje nadomestnih zmogljivosti za starejše TE, ki se jih ne izplača ekološko opremiti ali preurediti za uporabo čistejših goriv (TE Šoštanj I, II in III, plinski agregati TE Trbovlje, Brestanica, TE-TO Ljubljana). Med strateškimi cilji pa so: čim nižja rast porabe, doseganje družbene sprejemljivosti akumulacijskih HE, dolgoročna strategija porabe domačega premoga, optimalna izgradnja pretočnih HE ter integralno planiranje in strateška opredelitev koriščenja domačih goriv, posebej obnovljivih.

Mag. Avberšek je najprej ugotovil, da v primerjavi z drugimi evropskimi državami sicer porabimo nekoliko manj energije, bolj

visnosti Slovenije, reševanja ekoloških vprašanj, pa morata oba slovenska premogovna bazena s pomočjo te strategije poiskati svoje variante poslovanja in se pri tem posebej zavedati, da se "energetika ne vrtili okoli premoga".

V razpravi, ki je trajala dvakrat dlje kot predavanje(!), je bilo izpostavljeno vprašanje odlaganja odpadkov v opuščene jamske prostore (odgovor: odlaganje odpadkov ni zadeva premogovništva), poudarjeno, da ima v energetski strategiji v vsakem primeru hidroenergija prednost pred kakršnim koli premogom, da terja vsaka odločitev za gradnjo nove TE ali obnovo stare tehten premislek o upravičenosti in rentabilnosti, saj to potegne velike fiksne stroške ter da je srž neurejenih razmer v elektrogospodarstvu neizdelana narodnogospodarska študija o pomenu in vlogi domačih virov energije. Ilustracija vsega pa je bila misel, da strategija temelji na ekonomskih in tehničnih izhodiščih, medtem ko moramo v energetskih podjetjih "gospodariti" v skladu z dnevno politiko.

Diana Janežič

Društvene novice

Rudniško društvo inženirjev in tehnikov vabi inženirje in tehniko, ki še niso člani društva, da se vanj vključijo. Društvena dejavnost je iz leta v leto pestrejša. Članom nudi strokovna in poljudna predavanja, pogovore in izmenjave izkušenj med poklicnimi kolegi ter zanimivo športno in družabno življenje. Pridružite se nam!

Člani DIT smo v torek, 22. marca, obiskali svoje kolege v Rudnikih rjavega premoga Slovenije v Trbovljah. Obisk je bil namenjen izmenjavi izkušenj med strokovnjaki slovenskih premogovnikov in je bil posebej namenjen nadzornikom in poslovojem.

Članom DIT sporočamo, da se je začela sezona igranja tenisa. Zato ste vsi vabljeni na teniška igrišča, ne le zato, da bi razgibali telo, ampak s sproščnim pogovorom med sodelavci tudi duha!

Izvršni odbor DIT RLV

ERICo

ODPRTJE NOVEGA LABORATORIJA

Delavci Zavoda za ekološke raziskave ERICo Velenje se od srede, 9. marca, ponašajo s pomembno pridobitvijo. Namenu so namreč predali novo opremo za ekološke raziskave, to je visokotlačni tekočinski kromatograf (HPLC), ki je osnovna oprema za analizo organskih onesnaževalcev v okolju. Z njo bodo prvi v Sloveniji analizirali zdravstveno stanje gozdov na mikronivoju, svoje rezultate raziskav bodo lahko primerjali s podatki drugih raziskovalnih organizacij, tudi v tujini, in med drugim tudi pojasnili dejanske negativne vplive žveplovega dioksida na gozdove v Šaleški dolini in njeni okolici.

Laboratorijsko opremo je namenu predal prof. dr. Rado Bohinc, minister za znanost in tehnologijo, slovesnosti pa so se poleg vodstva in članov velenjske vlade, nekaterih mentorjev raziskovalcev, ki so zaposleni v ERICu, udeležili še predstavniki podjetij, ki dejavnost ERICa financirajo in so pomagala tudi pri nakupu omenjene opreme. To so RLV, TE Šoštanj, Ministrstvo za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, Komunalno podjetje Velenje in Občina Velenje.

Pred odprtjem laboratorija in ogledom delovnih prostorov ERICa so se vsi udeleženci zbrali v skupščinski dvorani Občine Velenje. Pozdravil jih je predsednik velenjske vlade Srečko Meh, ki je predstavil občino Velenje, izrekel priznanje Zavodu za ekološke raziskave za njihove dosežke ter

Mag. Boris Stropnik in prof. dr. Rado Bohinc

se zahvalil vsem, ki so pomagali pri njegovi ustanovitvi in mu tudi danes - predvsem finančno - stojijo ob strani.

ERICo je predstavil njegov direktor mag. Boris Stropnik. Pri tem je posebej poudaril, da ima Zavod danes velik kapital znanja, opreme, konkretne uporabnike svojih raziskav in rezultate. Prisotnim se je zahvalil za

pomoč, na ministra Bohinca ter na ministrstvo za varstvo okolja pa naslovil prošnjo, da pomagajo pri pridobivanju novih mest v projektu "Mladi raziskovalci" in da sofinancirajo raziskovalne projekte in raziskave.

Prof. dr. Rado Bohinc je v svojem nagovoru izrekel čestitke Zavodu in vodstvu občine in poudaril, da je primer ERICa primer pravilnega razmišljanja o prihodnosti in pravilne naložbe v znanje, saj gre za identifikacijo razvojnih projektov z dejanskimi problemi ekologije v občini. V Velenju se tako potrjuje projekt "Mladi raziskovalci" v praksi, Velenje pa postaja pomemben center znanja.

Na koncu je nekaj besed spregovoril še mag. Franc Avberšek, ki so ga delavci ERICa imenovali kar "očeta" tega zavoda, kajti on je bil pred osmimi leti pobudnik ustanovitve ekološke skupine v takratnem kombinatu. Mag. Avberšek je ugotovil, da je bilo v teh osmih letih narejenega več, kot so ob ustanavljanju skupine upali. "Z dejavnostjo ERICa so se nam odprla področja in problemi, o katerih prej nismo razmišljali. Spoznali smo, da svobode prostora ni več, nova znanja pa nam dajejo možnost, da v tej omejeni svobodi lahko živimo. Pomen dejavnosti ERICa je tudi v tem, da so analize in raziskave narejene v dolini in se nanje lahko tudi takoj vežejo konkretni ukrepi sanacije."

Diana Janežič

Prazniki

1. APRIL

Med številnimi spomladanskimi prazniki in obredji ima posebno vlogo prvi april. Danes bi zanj težko rekli, da je praznik, ima pa poseben pomen. To je namreč "dan vseh norcev". Če koga na ta dan krepko potegnemo, pravimo, da smo ga "naaprillili". Če radio, televizija ali časniki napovedo kakšno stvar ali dogodek, skoraj vsak pomisli, da gre za prvoaprilsko šalo, ko nas spet hočejo "potegniti".

Zato se v ljudski zavesti pojavlja v zvezi s tem datumom nevera. Kdor meni, da je prvi april dober dan za kakršnokoli koristno reč, je, kot marsikje še verjame ljudstvo, v zmoti. Neko stvar, da bi jo naredili, predstavili na ta dan pomeni, da je ne bomo nikoli izvršili, ali kot rečejo ljudje: Na prvega aprila kaj storiti, je enako kot o svetem Nikoli (ali na sveto Nikdarjevo).

Prvi april pozna skoraj vsa Evropa od Skandinavije do Portugalske in od Anglije do Češke in Poljske. Z izseljenci se je ta šega preselila v obe Ameriki, v Avstralijo in na Novo Zelandijo, medtem ko jo v Aziji, zlasti v Indiji, poznajo v nek-

oliko drugačni obliki že od pamtiveka. Jugovzhodni Slovani sege ne poznajo, prav tako pa je bil ta običaj do začetka 18. stoletja tuj tudi Rusom.

Skoraj povsod po Evropi je nekoč veljalo, da morajo prvoaprilske šale prenehati, ko je odbilo poldne. Kdor se je hotel šaliti po tej uri, ga je zadela nesreča. Razen tega je "padla" potegavščina nanj samega. Tisti, ki ga je hotel naplahtati, mu je namreč upravičeno zaklinal nazaj: "Prvi april je slovo dal, ti pa največji norec si ostal!"

Potegavščine za prvi april so opozorilo: bodi stvaren, snemi masko. Preden pa kaj opustiš, moraš prav tisto posebej poudariti. Šala je tisto, kar človeka sprosti in vrača stvari tja, kjer so v resnici. April je preobrat. Ni več to, kar je bilo, ampak nekaj drugega. Staro (zima) se mora umakniti novemu (pomladi).

z Velike knjige o praznikih

PREMOGOVNIŠTVO V SVETU

povzetki iz revije World Mining Equipment 7,8/93 - Slavko Hostnik, Sektor za raziskave in razvoj

PODZEMNO PREMOGOVNIŠTVO V ZDA

Ameriška premogovna industrija se v zadnjem času vse bolj usmerja v odkopavanje po metodi širokih čel, hkrati pa na ameriškem trgu narašča tudi ponudba širokočelne domače in uvožene opreme.

Število širokočelnih odkopov v ameriških premogovnikih je pričelo od leta 1969 dalje hitro naraščati in doseglo vrhunec leta 1983, leta 1990 pa se je ustalilo na številki 95. Po letu 1985 so v ZDA naredili dva pomembna koraka v razvoju rudarske širokočelne opreme. Prvi je bil prehod na oskrbo z električno energijo višje napetosti, s čimer so dosegli večje zmogljivosti odkopnih pridobivalnih strojev in odkopnih transporterjev. Drugi korak pa je bila avtomatizacija elektrohidravličnih komand podporja, ki je zagotavljala hitrejšo izvajanje delovnih operacij na širokem čelu, večjo varnost in končno tudi manj naporno fizično delo rudarjev. Zaradi takšne izboljšane opreme so se projektanti lažje odločali za uvajanje širokočelnih odkopov v svojih premogovnikih.

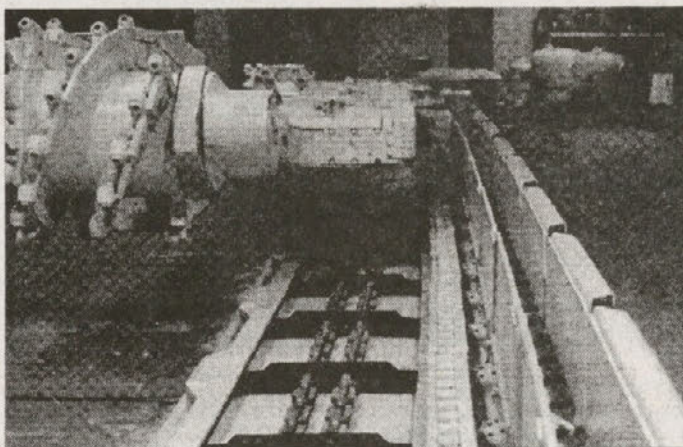
Čprav je število širokih čel v ameriških premogovnikih v letih 1985-89 upadlo, pa je povprečna proizvodnja posameznega odkopa naraščala, in sicer od 604.000 stpy-short tones per year (kratkih ton na leto) do 1.131.000 stpy. (*short ton - kratka tona = ameriška utežna enota, ki znaša 907,1848 kg oz. 0,9072 t = 8,9 kN; poleg kratke tone poznajo v ZDA tudi dolgo tona - long ton - katere vrednost je 1016,047 kg oz. 1,016 tone*) Delež širokočelnega odkopavanja v skupnem podzemnem pridobivanju premoga pa je narasel od 18,6% na 29%. Povprečna produktivnost odkopa je naraščala še hitreje, in sicer od 64 stpwd-short tones per working day do 149 stpwd.

Ponudba opreme za visokoproduktivne širokočelne odkope v ZDA

Visokoproduktivni širokočelni odkopi potrebujejo poleg učinkovitega kombajna tudi zmogljiv odkopni transporter s kapaciteto do 4000 t/h. To dejstvo so kmalu po pričetku uvajanja širokočelnih odkopov spoznala nekatera podjetja, ki proizvajajo rudarsko opremo. Tako je firma Halbach & Braun razvila dvoveržni odkopni strgalni transporter in pripadajoči reduktor serije

35, močnejši odvozni sistem in hidravlične črpalke z visoko kapaciteto.

Firma Vaith Transmission oskrbuje ameriški trg s hidravličnimi sklopkami za pogonske sisteme odvoznih in prevažalnih transporterjev ter kombajnov v rudarstvu. Njihove sklopke so primerne za uporabo pri

Širokočelni pridobivalni stroj 4LS firme Joy

pogonih velikih moči, do 800 kW. Nemška firma Eickhoff je na ameriškem trgu rudarske opreme prisotna s svojimi reduktorji tipa FKP 25 in EKP 35 v pravokotni in vrstni verziji, ki so vodno hlajeni.

V ZDA so mnoge firme, ki imajo ozko specializirane programe. Ena takih je Clipper Belt, ki proizvaja eliminatorje, to je odstranjevalce materiala s transportnih trakov.

Stroji za širokočelno pridobivanje premoga - kombajni

Najbolj tipični predstavnik ameriško orientirane opreme za široka čela je bil več pogonski širokočelni pridobivalni stroj firme Joy. Ta stroj je bil na voljo kot model 4LS, ki se je izkazal posebno uspešen, in model 6LS, ki ga dobavljajo tudi v Avstralijo in na Kitajsko. Čprav je Joy nesporno vodilni v ZDA na področju prodaje pridobivalnih strojev za širokočelne odkope, pa mu resno konkurira firma Anderson s svojimi napravami tipa Electra. Anderson oskrbuje s svojimi pridobivalnimi stroji poleg premogovnikov v ZDA tudi premogovnike v Avstraliji, na Kitajskem, v Franciji, Veliki Britaniji in na Poljskem. Ti stroji so se izkazali v določenih pogojih za zelo zanesljive in dosegali visoko produktivnost. Tretji pomemben proizvajalec kombajnov, ki se s svojimi izdelki pojavlja na ameriškem in drugih večjih svetovnih trgih, je nemška firma Eickhoff. Sicer je bolj poznana v Evropi, a se je doslej izkazala

na ameriškem trgu kot zanesljiv in kvaliteten izdelovalec pridobivalnih strojev. Eickhoff je nazadnje predstavil svoj novi model tipa SL (shearer loader). Ključni deli tega stroja so modularne in zamenljive komponente, ki uporabnikom omogočajo bolj udobno doseganje višjih zmogljivosti kar z njihovim vklopjanjem.

Novinec na ameriškem trgu rudarske opreme pa je podjetje Keystone Engineering & Manufacturing Corp., ki je specializirano za izdelavo rezalnih glav za kombajne. Keystone nudi tržišču tudi razne nevarjene konstrukcije in ostalo pomožno opremo.

Stroji za skobljenje premoga - plugi

Sodobno podzemno pridobivanje premoga se je v Ameriki pričelo z uporabo plugov, ki so jih sprva uporabljali za pridobivanje krhkih premogov v premogovnikih v južnih Appalachih. Ob koncu 60. let so kombajne uporabljali že na več kot polovici vseh širokočelnih odkopov in počasi, a zanesljivo, izpodrivali pluge. Kljub temu oba vodilna proizvajalca pridobivalnih plugov - Westfalia Mining Progress ter Halbach & Braun - menita, da bi v kombinaciji avtomatizacije obratovanja pridobivalnih plugov in pridobivanja premoga v tanjših slojih, kjer je uporaba kombajnov omejena, pričela uporaba pridobivalnih plugov v prihodnosti naraščati. Westfalia Mining Progress je v tej smeri razvila in predstavila delovanje sistema pridobivalnih plugov v premogovem sloju debeline 1,5 m. Sodobna konfiguracija pridobivalnih plugov pa omogoča avtomatizacijo obratovanja tudi že v slojih debeline 60 cm. Pri tem je horizontalna kontrola dosežena z namestitvijo posebnega sistema vodenja.

V letu 1989 je Westfalia za neki rudnik v Zahodni Virginiji dobavila komplet popolnoma avtomatiziranega sistema pridobivalnega pluga za odkopno čelo dolžine 250 m. Na takem avtomatiziranem odkopu je bilo mogoče producirati do 12.000 kratkih ton na dan, kar je 60% več kot pri uporabi konvencionalnih sistemov pridobivalnih plugov. Pri slednjih je bilo kar 70% vsega delovnega časa porabljenega za upravljanje in vodenje pluga. Zato se je vodstvo rudnika v letu 1990 odločilo še za avtomatizacijo ostalih odkopnih delovišč.

se nadaljuje

ŠPORT IN REKREACIJA

VELESALOMSKA TEKMA NA GOLTEH

V lepem, pomladanskem vremenuse je v soboto, 12. marca, odvijala veleslalomski tekma delavk in delavcev RLV na Golteh. Tekmovalo je 58 smučark in smučarjev, in sicer ženske v treh in moški v štirih starostnih razredih za posamične nagrade, vsi pa tudi ekipno.

REZULTATI:

Ženske (vse so bile iz Skupnih služb)

do 30 let - 1. Ida Kumer, 2. Blažka Bračič

od 30 do 40 let - 1. Štefka Lesjak, 2. Renata Zupančič, 3. Medarda Kramer

od 40 do 50 let - 1. Zdenka Čekon

skupaj - 1. Štefka Lesjak, 2. Ida Kumer, 3. Blažka Bračič

Moški

do 30 let - 1. Nikolaj Bogataj, J. Pesje, 2. Jože Virbnik, J. Preloge, 3. Gregor Justin, J. mehanizacija

od 30 do 40 let - 1. Drago Rošer, Klasirnica, 2. Matjaž Smonkar, Priprave, 3. Alojz Zupanc, J. mehanizacija

od 40 do 50 let - 1. Drago Tamše, J. mehanizacija, 2. Jože Koper, J. mehanizacija, 3. Drago Jamnikar, J. Preloge

nad 50 let - 1. Ferdinand Učakar, Skupne službe, 2. Franc Cevzar,

Drago Tamše-FILI (tretji z desne) je poskrbel za svojo zmago (za 4 stotinke!) in polne kozarce!

J. mehanizacija, 3. Franc Zajc, Jamski transport

skupaj - 1. Drago Rošer, 2. Nikolaj Bogataj, 3. Matjaž Smonkar, 4. Jože Virbnik, 5. Gregor Justin

ekipno - 1. J. mehanizacija, 2. J. Preloge, 3. Klasirnica

SREČANJE RUDARSKIH REŠEVALCEV NA GOLTEH

Rudarski reševalci našega premogovnika so nedeljo, 13. marca, preživeli na Golteh. Na pobudo glavnega inženirja proizvodnje Marjana Hudeja so organizirano rekreacijo prek zime v telovadnici, trim kabinetu, fitness studiu, savni, bazenu popestrili s pohodom iz Šmihela na Golte in s tekmovanjem v veleslalomu na Golteh.

Pohod iz Šmihela mimo Mozirske koče na Golte je vodil Drago Šegovc, in to tako, da so bili pohodniki res zadovoljni.

Tekmovanje v veleslalomu pa so organizirali delavci velenjskega smučarskega kluba pod vodstvom prizadevnega inženirja Cirila Kemperleta. Tekmovanje je bilo vzorno pripravljeno in tudi izpeljano. Udeležilo se ga je 24 tekmovalcev, ki so progo prevozili v treh starostnih skupinah. Zmagovalcem sta čestitala in predala priznanja vodja jamske reševalne čete Marjan Kolenc in vodja CJRS Slovenije Ivan Čuljak.

Po prijetno preživetem dnevu v naravi so bili udeleženci pohoda in tekmovanja v veleslalomu enotnega mnenja, da si želijo še več takšnih aktivnosti. Članom jamske reševalne čete, ki jih na Golte ni bilo, pa sporočajo, da jim je lahko žal.

REZULTATI:

do 30 let - 1. Stane Mlakar (skupni čas 34,67), 2. Miran Dobravc (36,42), 3. Jurij Goličnik (38,11), 4. Jože Skaza (38,15), 5. Zdenko Goričan (38,81), 6. Martin Hudales (40,90), 7. Bogdan Zaleznik (44,38), 8.

Zlatko Kugonič (diskvalificiran) (15 prijavljenih reševalcev ni tekmovalo)

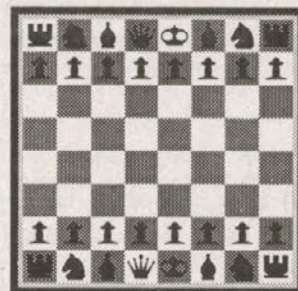
od 30 do 40 let - 1. Marjan Hudej (35,43), 2. Miran Božič (36,39), 3. Tomo Lipnik (37,91), 4. Franjo Planinc (38,22), 5. Marjan Kolenc (38,56), 6. Zdenko Lah (39,13), 7. Stane Meža (39,82), 8. Sulejman Burek (44,52) (14 prijavljenih reševalcev ni tekmovalo)

nad 40 let - 1. Drago Jamnikar (34,81), 2. Štefan Meršak (35,29), 3. Ivan Bogataj (35,74), 4. Matjaž Klemenčič (36,42), 5. Franc Urbanc (39,28), 6. Jože Koren (40,86), 7. Ciril Kemperle (41,63), 8. Mustafa Topčič (43,11) (4 prijavljeni reševalci niso tekmovali)

Matjaž Klemenčič

ŠAH

Šahovsko prvenstvo RLV se je začelo v sredo, 23. februarja, in sklenilo 2. marca. Tekmovalo je osem ekip, dvoboji za beločrnimi mizami pa so se odvijali v šahovskem klubu Šahec v Velenju.

REZULTATI:

posamezno - 1. Bojan Pečecnik, J. mehanizacija (6,0 točk), 2. Radiša Rajkovič, J. mehanizacija (6,0), 3. Peter Žagar, J. mehanizacija (5,5), 4. Štefan Cvar, Skupne službe (5,5), 5. Šefket Čelikovič, HTZ (5,5), 6. Tone Vedenik, J. mehanizacija (5,0), 7. Srečko Milovanovič, J. Pesje, (4,0), 8. Bojan Lorgar, J. mehanizacija (4,0), 9. Ivan Grm, J. mehanizacija, (4,0), 10. Adem Bišič, Skupne službe, (4,0)

ekipno - 1. Jamska mehanizacija I, 2. HTZ, 3. Skupne službe, 4. Jamska mehanizacija II, 5. J. Pesje, 6. Priprave, 7. Klasirnica, 8. J. Škale

ODŠLI SO V POKOJ

Konrad TRNOVŠEK,

upokojen 26. januarja
Rodil se je 11. februarja
1943 v Hramšah pri
Dobrni. Poročen z
Marijo, rojeno Škoflek.
Od 2. februarja 1970 je
neprekinjeno delal v
RLV, prej pa že v letih
1966-67. Leta 1970 se je zaposlil kot
nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta
1977 je bil premeščen v obrat Zračenje,
kjer se je upokojil. Leta 1975 je opravil izpit
za polkvalificiranega in leta 1977 za kvalifi-
ciranega kopača.
Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Franč KLEP,

upokojen 31. januarja
Rodil se je 17. septem-
bra 1945 v Kozmincih
pri Ptuju. Poročen z
Marijo, rojeno
Friškovec.
Od 4. junija 1969 je
neprekinjeno delal v
RLV, s prekinitvami pa
že od leta 1964. Leta 1969 se je zaposlil kot
nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Bil je
večkrat premeščen, nazadnje leta 1993 v
jamo Preloge, kjer je delal do upokojitve.
Leta 1974 je opravil izpit za polkvalificira-
nega in leta 1976 za kvalificiranega
kopača.
Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Stanko PLEVNİK,

upokojen 31. januarja
Rodil se je 12. februarja
1948 v Zavrhu pri Do-
brni. Poročen z Mi-
roslavo, rojeno Švab.
Od 3. septembra 1970
je neprekinjeno delal v
RLV, prej pa že leta
1964. Leta 1970 se je zaposlil kot nekvalifi-
cirani kopač v rudniškem delu RŠC. Bil je
večkrat premeščen, nazadnje leta 1991 v
Priprave, kjer je delal do upokojitve. Leta
1979 je opravil izpit za polkvalificiranega
kopača.
Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Franč REDNAK,

upokojen 31. januarja
Rodil se je 14. avgusta
1948 v Celju. Poročen
z Jožico, rojeno Bračič.
Od 30. septembra
1968 je neprekinjeno
delal v RLV, prej pa že
v letih 1964-67. Leta
1968 se je zaposlil kot nekvalificirani kopač
v Jami vzhod, sedaj jama Preloge, kjer se
je tudi upokojil. Leta 1971 je opravil izpit za

polkvalificiranega in leta 1973 za kvalifici-
ranega kopača.
Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Rudolf SKORNŠEK,

upokojen 31. januarja
Rodil se je 5. maja
1948 v Skornem.
Poročen z Ivano, ro-
jeno Pirečnik.
Od 5. oktobra 1968 je
neprekinjeno delal v
RLV. Zaposlil se je kot
nekvalificiran kopač v Jami zahod, upokojil
pa se kot delavec obrata Priprave. Leta
1972 je pravil izpit za polkvalificiranega,
leta 1973 za kvalificiranega kopača in leta
1983 izpit za delo s pridobivalnimi stroji.
Dejaven je bil pri sindikatu. Nagrajen za 20
let dela v RLV.

Ibrahim SELIMOVIČ,

upokojen 31. januarja
Rodil se je 26. avgusta
1946 v Zelinji Srednji,
Hrvaška. Poročen z
Džulbo, rojeno Čandič.
Od 5. oktobra 1972 je
neprekinjeno delal v
RLV. Zaposlil se je kot
polkvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta
1978 je bil premeščen v jamo Pesje, kjer je
delal do upokojitve. Leta 1977 je opravil
izpit za kvalificiranega kopača.
Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Marjan FAJFAR,

upokojen 31. januarja
Rodil se je 1. februarja
1948 v Malem Bre-
brovniku pri Mariboru.
Poročen z Marijo, ro-
jeno Čopi.
Od 28. aprila 1970 je
neprekinjeno delal v
RLV, s prekinitvijo pa že od leta 1966. Leta
1970 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač
v jami Zahod, upokojil pa se je kot strežnik
sedežnice v Jami Pesje. Leta 1978 je
opravil izpit za polkvalificiranega in leta
1980 za kvalificiranega kopača.
Bil je dejaven pri sindikatu in na udarniških
delovnih akcijah. Aktivno je deloval tudi v
krajevni skupnosti in v društvu za vzgojo
ptic pevk.
Nagrajen za 20 let dela v RLV.

Maksimilijan TOPLER,

upokojen 6. februarja
Rodil se je 26. septem-
bra 1946 na Muti.
Poročen s Heleno, ro-
jeno Brodež.
Od 4. januarja 1969 je
neprekinjeno delal v

RLV, od leta 1965 do 1969 pa v rudniškem
delu RŠC. Leta 1969 se je zaposlil kot
kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1979
je bil premeščen v Priprave, kjer se je upok-
ojil kot rudarski nadzornik. Izpit zanj je
opravil leta 1978.
Bil je dejaven pri sindikatu in v delavskem
svetu. Sodeloval je v udarniških akcijah za
izgradnjo Velenja. 19 let je bil član jamske
reševalne čete.
Nagrajen za 20 let dela v RLV in dobitnik
priznanj za sodelovanje v jamski reševalni četi.

Jože URANJEK,

upokojen 28. februarja
Rodil se je 1. marca 1947
v Podkraju. Poročen s
Cirilo, rojeno Mihelčič.
Od 24. decembra 1973 je
neprekinjeno delal v RLV,
prej pa že v letih 1964-66.
Leta 1973 se je zaposlil
kot kvalificirani vrtalec v
Priprava, kjer je delal do upokojitve. Leta
1978 je končal rudarsko nadzorniško šolo
in leta 1980 opravil izpit za rudarskega
nadzornika v metanskih jamah.
Bil je dejaven v političnih organizacijah in sode-
loval v udarniških delovnih akcijah.
Nagrajen za 20 let dela v RLV in dobitnik
priznanj za sodelovanje v jamski reševalni četi.

ZAHVALA

Zahvaljujem se sindikatu, vsem sode-
lavcem in prijateljem za sočutje,
darovano cvetje, denarno pomoč in
spremstvo na zadnji poti mojega
očeta.
Janko Korat iz Jame Preloge

ZAHVALA

27. februarja so minila štiri leta od
smrti dragega moža in očeta Draga
Vrhovnika, delavca v Jami Škale.
Ob tej obletnici se ponovno zahvalju-
jemo vsem, ki se ga spominjate in
obstojite ob njegovem grobu.
žena Marija in sinova Miran in Andrej

ZAHVALA

Ob izgubi očeta Jožeta se iskreno za-
hvaljujem sodelavcem elek-
trovzdrževanja in elektro remonta
Jamske mehanizacije za darovano
cvetje, izrečena sožalja in spremstvo
na zadnji poti.
sin Jože Drobež

5000001760,2

COBISS e

RAZPIS ŠTIPENDIJ

RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ Z
1994/95Rudnik lignita Velenje

Naziv poklica	stop. zahtevnosti	štev. štipendij
- dipl. inž. rudarstva	VII.	3
- rudarski tehnik	V.	20
- rudar	IV.	50
- strojni mehanik - rudarski mehanik	IV.	
jamski		8
zunanji		2
- električar energetik - rudarski električar	IV.	
jamski		5
zunanji		2
- monter energetske naprave	IV.	1
- usnjarsko galanterijski tehnik	V.	1
- lesar - tapetnik	IV.	2
- zidar	IV.	2

Mizarstvo d.o.o. Velenje

- mizar	IV.	3

PLP d.o.o. Velenje

- obdelovalec	II.	1

PRIJAVLJANJE

Kandidati za razpisane štipendije pošljite ali prinesite prijave najkasneje do 15. maja 1994 na naslov:

RUDNIK LIGNITA VELENJE, PARTIZANSKA 78, 63320 VELENJE.

K skrbno izpolnjeni prijavi na obrazcu DZS-8,40, SPN-1 (vloga za uveljavitev socialnovarstvenih pravic) morate predložiti:

- kratek življenjepis z opisom izvenšolskih dejavnosti, socialnega stanja družine in poklica staršev,
- fotokopijo zadnjega polletnega spričevala oz. potrdilo o uspehu v 1. trimesečju,
- potrdilo fakultete o opravljenih izpitih (navedite število predpisanih in že opravljenih izpitov) in frekventacijsko potrdilo za tekoče leto,
- potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izda ga občinska uprava za družbene prihodke),
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu (navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, iz obrti, iz dela v podaljšanem delovnem času in iz drugih virov; če so starši upokojeni, priložite odrezek od pokojnine za december 1993).

Kandidate opozarjamo, da pomanjkljivo izpolnjenih prijav ali prijav brez zahtevane dokumentacije ne bomo obravnavali.

IZBIRA KANDIDATOV

Pri podeljevanju štipendij bomo upoštevali učni uspeh in nagnjenja kandidatov za izbrani poklic ter socialnoekonomski položaj družine. Štipendije, ki jih razpisujemo za poklice, ki so vezani na podzemno pridobivanje surovin in terjajo stalno ali občasno delo v jami, bomo podelili le mladini moškega spola. Ženevska konvencija nas namreč obvezuje, da zaradi narave jamskega dela žensk ne zaposlujeemo v jami.

Kandidati za te štipendije - za poklice rudarskega, elektrotehniškega in strojnega programa IV. in V. stopnje zahtevnosti - bodo pred sprejemom v šolo opravili še zdravniški pregled, kjer bodo ugotovili njihove sposobnosti za delo v jami.

O rezultatih izbire bomo kandidate obvestili do 30. junija 1994.

VIŠINA ŠTIPENDIJE

Višina kadrovske štipendije ter pravice in obveznosti štipendistov so opredeljene v pravilniku o izobraževanju.

Štipendisti rudarskega programa, poklic rudar IV. stopnje zahtevnosti, bodo, če bodo bivali doma, poleg osnovne štipendije, plačanih učbenikov in potnih stroškov, če se vozijo, prejeli poseben dodatek v višini še ene štipendije. Če pa bodo bivali v Dijaškem domu, bodo poleg plačane oskrbnine in plačanih učbenikov prejeli še štipendijo glede na učni uspeh.